

Aantal vacatures blijft dalen

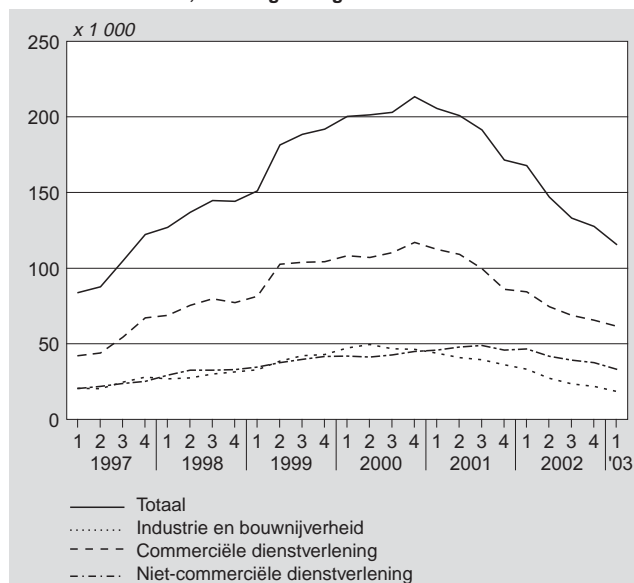
Jerry Weidum

In het eerste kwartaal van 2003 is het aantal openstaande vacatures opnieuw gedaald. Het einde van de dalende ontwikkeling lijkt nog niet in zicht. Ook banen- en werkloosheidscijfers wijzen op een verdere verslechtering van de situatie op de arbeidsmarkt. De aantallen ontstane en vervulde vacatures verminderen ook. Dit betekent dat de dynamiek op de arbeidsmarkt verder daalt.

1. Daling al negen achtereenvolgende kwartalen

Het aantal vacatures is verder gedaald. Aan het eind van het eerste kwartaal van 2003 waren er 116 duizend openstaande vacatures. Dit zijn er 12 duizend minder dan een kwartaal eerder. Volgens de voor seizoeninvloeden gecorrigeerde cijfers daalt het aantal vacatures al negen achtereenvolgende kwartalen. Eind 2000 waren er nog, volgens seizoengecorrigeerde cijfers, 213 duizend openstaande vacatures. Sindsdien is het aantal vacatures voortdurend gedaald, in totaal met bijna 100 duizend. Dit is een gemiddelde daling van 11 duizend per kwartaal. Uit de laatste cijfers blijkt nog geen duidelijke verandering in het dalingstempo. Er is bijvoorbeeld geen aanwijzing dat de dalende tendens een omslagpunt nadert.

1. Aantal vacatures, seizoengecorrigeerd

2. Daling vacatures past bij banen- en werkloosheidsontwikkeling

De voortdurende daling van het aantal vacatures is in lijn met de ontwikkeling van andere indicatoren van de arbeidsmarkt. Zo is de groei van het aantal banen ten opzichte van een jaar eerder teruggevallen van 108 duizend in het eerste kwartaal van 2002 tot 10 duizend in het eerste kwartaal van 2003. Daarbij is de werkloze beroepsbevolking tussen het eerste kwartaal van 2002 en 2003 met bijna 100 duizend toegenomen. Deze ontwikkelingen worden veroorzaakt door het teruglopen van de economische groei.

3. Minder dynamiek op de arbeidsmarkt

De dynamiek op de arbeidsmarkt is af te leiden uit de ontwikkeling van het aantal ontstane en vervulde vacatures. Deze aantallen zijn niet voor seizoeninvloeden gecorrigeerd. Daarom worden de cijfers over een kwartaal steeds vergeleken met die over hetzelfde kwartaal van een jaar eerder. In het eerste kwartaal van 2003 zijn 177 duizend vacatures ontstaan, 36 duizend minder dan in het eerste kwartaal van 2002. In het eerste kwartaal van 2003 zijn verder 174 duizend vacatures vervuld. Dat is een afname van 25 duizend ten opzichte van een jaar eerder. Hieruit blijkt dat de dynamiek is teruggelopen. Er zijn dus minder mensen die van baan wisselen of als nieuwkomer op de arbeidsmarkt aan de slag kunnen.

4. Vacaturegraad in de bouw fors afgenomen

Door de daling van het aantal vacatures is de spanning op de arbeidsmarkt afgenomen. Eind maart 2003 stonden op de duizend banen 17 vacatures open. Een jaar eerder waren er nog 24 vacatures per duizend banen. Ook deze gegevens zijn niet gecorrigeerd voor seizoeninvloeden. De spanning is het sterkst afgenomen in de bouwnijverheid. Eind maart 2002 stonden in deze branche 37 vacatures per duizend banen open. Dit aantal is gedaald tot 20 vacatures per duizend banen in maart 2003.

5. Toelichting

Dit is de eerste keer dat het CBS seizoengecorrigeerde gegevens publiceert over het aantal openstaande vacatures. Seizoengecorrigeerd wil zeggen dat de kwartaalcijfers zijn geschoond voor een jaarlijks terugkerend patroon van fluctuaties die normaal zijn voor de tijd van het jaar. Met seizoengecorrigeerde cijfers kunnen recente ontwikkelingen beter worden gevolgd. Seizoengecorrigeerde reeksen zijn beschikbaar voor het totaal aantal vacatures alsmede voor de volgende economische activiteiten: landbouw en visserij, industrie en bouwnijverheid, commerciële dienstverlening en niet-commerciële dienstverlening. Daarnaast zijn er seizoengecorrigeerde gegevens over de handel en de zakelijke dienstverlening, twee bedrijfstakken die deel uitmaken van de commerciële dienstverlening.

Tabel 1
Vacaturegraden naar economische activiteit ¹⁾

	2001				2002				2003
	31 maart	30 juni	30 sept.	31 dec.	31 maart	30 juni	30 sept.	31 dec.	31 maart
Totaal	29	29	23	22	24	22	15	16	17
Bedrijfssector ²⁾									
01-05 Landbouw en visserij	38	27	21	21	41	32	10	15	25
10-45 Industrie en bouwnijverheid	30	30	23	22	23	21	12	13	14
50-74 Commerciële dienstverlening	33	33	25	23	25	23	17	18	19
75-93 Niet-commerciële dienstverlening	22	23	20	20	21	19	15	16	14
Bedrijfstak ²⁾									
10-14 Delfstoffenwinning	17	20	16	16	37	25	31	31	30
15-37 Industrie	23	23	19	18	18	16	11	12	11
40-41 Energie- en waterleidingbedrijven	20	13	12	16	14	11	10	8	8
45 Bouwnijverheid	47	46	33	33	37	32	15	15	20
50-52 Handel	28	28	21	20	23	22	16	19	18
55 Horeca	34	34	29	26	31	34	23	20	21
60-64 Vervoer en communicatie	25	24	18	15	18	17	12	10	14
65-67 Financiële instellingen	28	25	19	25	21	17	10	12	15
70-74 Zakelijke dienstverlening	44	44	31	28	30	26	19	20	22
75 Openbaar bestuur	20	19	18	20	19	17	14	15	13
80 Onderwijs	13	15	14	13	9	13	8	7	7
85 Gezondheids- en welzijnszorg	24	24	23	22	24	20	18	18	17
90-93 Cultuur en overige dienstverlening	31	35	25	25	32	27	18	20	19

¹⁾ Het aantal vacatures per duizend banen.

²⁾ Indeling naar economische activiteit volgens de Standaard bedrijfsindeling (SBI 1993).

Bron: CBS, Vacature-enquête en Arbeidsrekeningen.